

Temat: Krajobraz. Ukształtowanie terenu.

Cel: Dowiem się co to jest krajobraz.

NaCoBeZu:

1. Wymieniam rodzaje krajobrazów (naturalny, kulturowy).
 2. Wyjaśniam pojęcie: krajobraz kulturowy.
 3. Wskazuję w krajobrazie najbliższej okolicy składniki, które są wytworami człowieka.
 4. Wskazuję formy terenu w krajobrazie najbliższej okolicy.
 5. Wymieniam, podając przykłady, od czego pochodzą nazwy miejscowości.
 6. Podaję przykłady zmian w krajobrazach kulturowych.
-

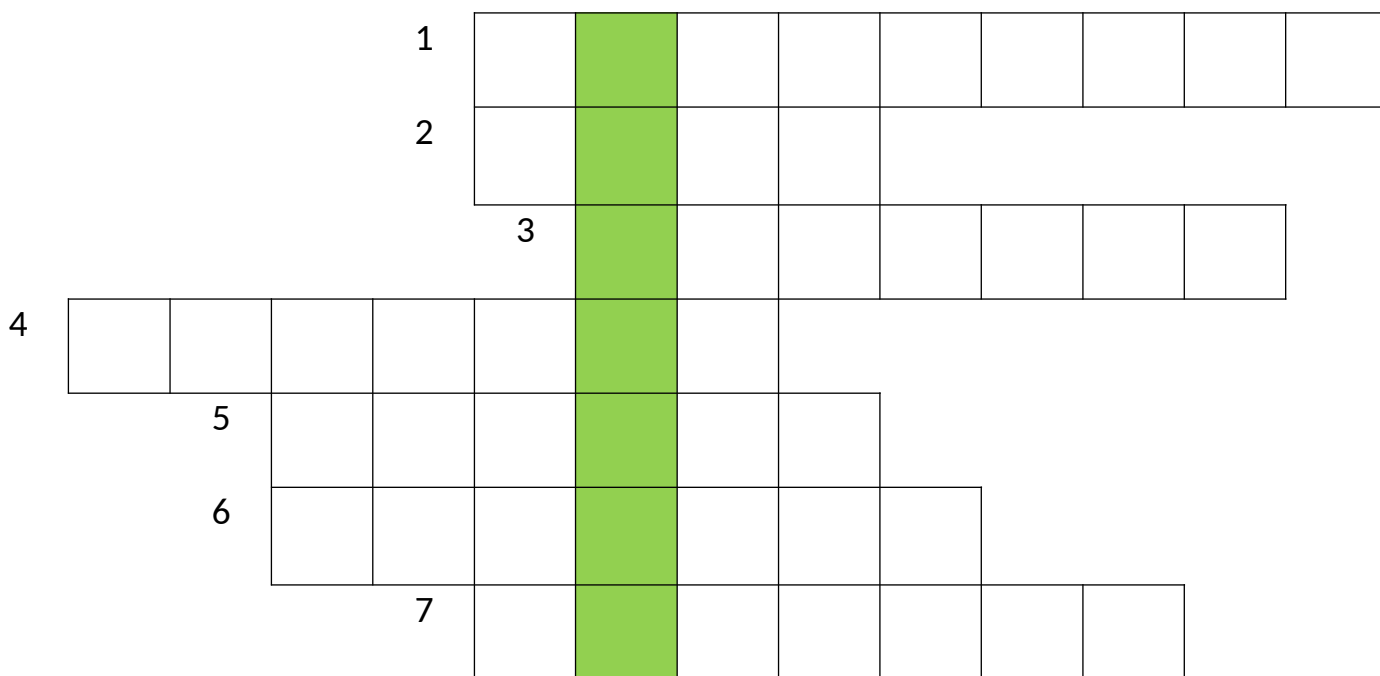
Przeczytaj informacje zawarte w notatce i wykonaj zadanie. Zapisz w zeszycie temat oraz odpowiedzi do zadania. Na koniec wykonaj zdjęcie zadania w zeszycie i wyślij mi je w wiadomości e-mail dominiak_kamila@wp.pl . Pamiętaj żeby się podpisać.

Temat: Krajobraz.

Zadanie 1. Opisz krajobraz okolic twojego miejsca zamieszkania. Jakie elementy w nim przeważają: naturalne czy wytworzone przez człowieka?

Zadanie 2. Rozwiąż krzyżówkę. Zapisz i wyjaśnij hasło.

1. Wygląd poszczególnych obszarów Ziemi o charakterystycznych cechach.
2. Wypukła forma terenu o wysokości powyżej 300 m.
3. Wzniesienie wyższe niż 50 m, ale niższe niż 300 m.
4. Zagłębienie terenu otoczone niemal ze wszystkich stron wzniesieniami.
5. Podłużne zagłębienie terenu, w którym często płynie rzeka.
6. Podstawa wzniesienia.
7. Wzniesienie o wysokości do 50 m.

NOTATKA

Co to jest krajobraz?

Krajobraz to wygląd poszczególnych obszarów Ziemi wyróżniający się charakterystycznymi cechami. Opisuując krajobraz należy uwzględnić:

- ukształtowanie terenu,
- występujące skały,
- wody,
- szatę roślinną,
- najczęściej występujące zwierzęta,
- wytwory działalności człowieka.

Nazwy krajobrazów związane są z ich najbardziej wyróżniającymi się cechami, np. górski, morski, przemysłowy, rolniczy.

Krajobraz naturalny i krajobraz kulturowy

KRAJOBRAZ NATURALNY

KRAJOBRAZ KULTUROWY

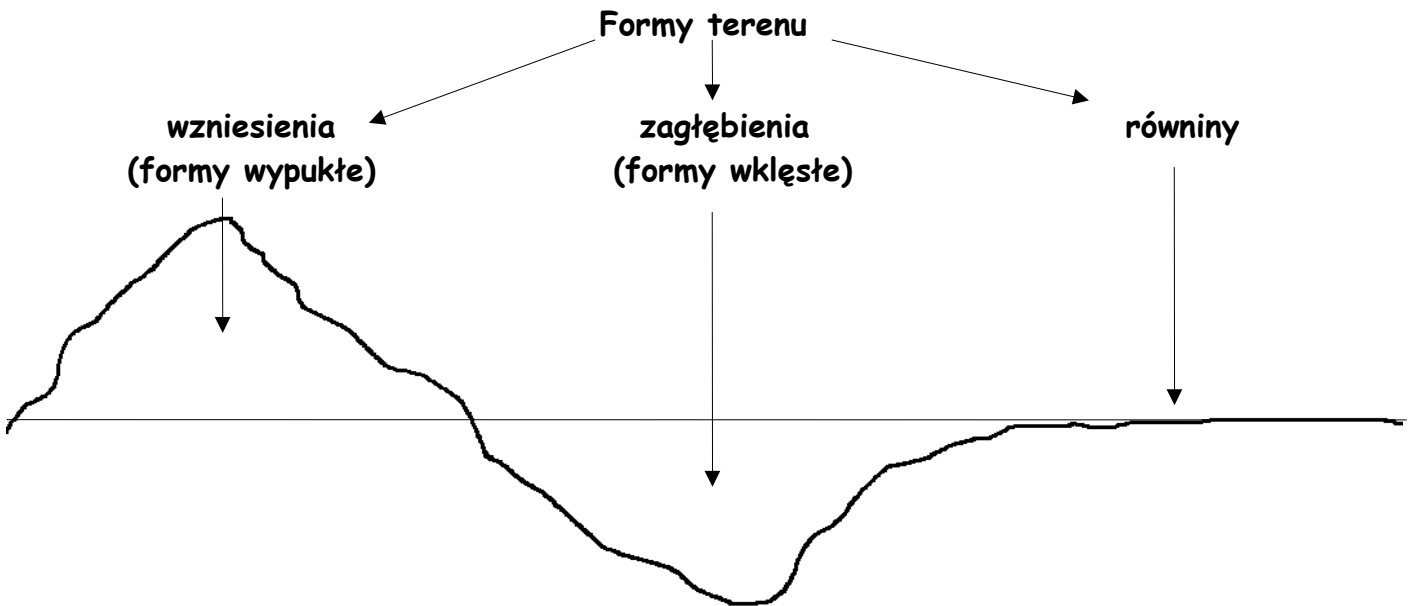

Krajobraz naturalny jest niezmieniony przez człowieka. Występuje coraz rzadziej, w naszym kraju występuje w wysokich partiach gór, części obszarów leśnych i na bagnach. **Krajobraz kulturowy** występuje na większości obszarów Polski. To krajobraz częściowo lub całkowicie zmieniony przez człowieka.

PRZYKŁADOWE KRAJOBRAZY KULTUROWE powstałe wskutek całkowitego przekształcenia krajobrazu naturalnego

miejski	rolniczy	przemysłowy
		
<ul style="list-style-type: none">- gęsta sieć ulic,- gęsta zabudowa,- linie tramwajowe,- sklepy i galerie handlowe,- parki.	<ul style="list-style-type: none">- pola uprawne,- sady,- łąki,- pastwiska,- niskie zabudowania.	<ul style="list-style-type: none">- fabryki,- kopalnie,- elektrownie,- magazyny.

Ukształtowanie terenu

Do **wypukłych** form terenu należą pagórki, wzgórza i góry. O **pagórku** mówimy w przypadku wzniesienia do 50m wysokości, **wzgórze** ma wysokość od 50m do 300m. Jeżeli wzniesienie ma powyżej 300m mówimy o **górze**. Każde wzniesienie ma szczyt, stoki i podnóże. Podnóże jest często niewidoczne, ponieważ zastaniają je inne formy terenu.

Wśród **wklęsłych** form terenu wyróżniamy m.in. doliny i kotliny. **Dolina** to podłużne zagłębienie terenu, w którym zazwyczaj płyną rzeki. Elementami doliny rzecznej są zbocza, dno i koryto rzeczne. **Kotlina** jest niemal ze wszystkich stron otoczona wzniesieniami, najczęściej patrząc z góry ma kształt zbliżony do okrągłego.

Równiny to rozległe tereny, na których trudno znaleźć wyraźne zagłębienia i wzniesienia. Równiny są płaskie lub lekko pofalowane.

Krajobraz kiedyś i dziś

Krajobrazy naturalne od kilku tysięcy lat przekształcane są w krajobrazy kulturowe, od kiedy ludzie zaczęli uprawiać ziemię, wycinać lasy i budować osady. Aby łączyć ze sobą osady budowali drogi. Stopniowo krajobraz naturalny przenikał krajobraz kulturowy. Pod koniec XVIII wieku nastąpił gwałtowny rozwój przemysłu. Głównie na obszarach, gdzie wydobywano węgiel zaczęto budować kopalnie i fabryki. Wycinano lasy i budowano coraz większe miasta. Rozwijała się sieć dróg i kolei, za pomocą których transportowano coraz więcej towarów na coraz większe odległości. W wielu miejscach krajobraz naturalny został całkowicie zastąpiony krajobrazem kulturowym. Ale i ten ulega ciągłym zmianom. Stare budynki są wyburzane, w ich miejsce budowane są nowe, na obrzeżach miast powstają osiedla mieszkalne. Zmiany widoczne są również na wsiach. Buduje się nowe drogi i budynki, powstają chodniki i ścieżki rowerowe.

Na Służewcu Przemysłowym w Warszawie przez lata przeważały fabryki.

Obecnie Służewiec Przemysłowy jest dzielnicą biurową.

Na obrzeżach Warszawy, na przykład w Wilanowie, do niedawna przeważały pola uprawne.

Dziś w Wilanowie widać przede wszystkim nowe osiedla mieszkaniowe o gęstej zabudowie.

Skąd się wzięły nazwy miejscowości?

Nazwy miejscowości najczęściej łączą się z krajobrazem lub historią miejscowości.

Najczęściej są to nazwy:

- **nawiązujące do charakteru i położenia miejscowości** np. Międzywodzie, Międzyrzecze, Wiślica (od Wisły), Brzezina (od lasu brzozowego), Skąta,
- **od nazwiska założyciela lub właściciela miejscowości** np. Zamość (od wielkiego hetmana koronnego Jana Zamojskiego), Henryków, Piotrków,
- **od zawodu uprawianego przez mieszkańców** np. Piekary (od piekarza), Winiary (od uprawiających winogron i produkujących wino), Kowale (od kowala), Młynary (od młyna),
- **od nazw dni targowych** np. Środa Wielkopolska, Środa Śląska, Piątek, Sobota.

CIEKAWOSTKA*

Na Ziemiach Zachodnich, a zwłaszcza obszarze dzisiejszej Ziemi Lubuskiej, przez wieki funkcjonowało i rozwijało się społeczeństwo niemieckojęzyczne. Nowi osadnicy napływający od 1945 r. na Ziemię Odzyskaną natrafiali na nazwy niemieckie. Ze względów praktycznych, nie czekając na oficjalne decyzje władz, sami zaczęli nadawać nazwy nowym miejscom zamieszkania. Nazwy tworzone przez pierwszych osadników były niestety w większości przypadkowe, błędnie sformułowane, nadane z konieczności chwili, stąd też dla nazewnictwa był to okres niesłychanego zamętu, chaosu i bałaganu. W styczniu 1946 r. Ministerstwo Administracji Publicznej powołało urzędową Komisję Ustalania Nazw Miejscowości. W sumie na Ziemiach Odzyskanych ustalono ponad 32 tys. nazw.

Nazwy niemieckie naszych miejscowości brzmiały następująco:

- Niegostawice - Waltersdorf (tuż po wojnie Walcerzewice)
- Bukowica - Bockwitz
- Gościeszowice - Giessmannsdorf
- Krzywczyce - Eckartswaldau
- Mycielin - Metschlau
- Nowa Jabłona - Neugabel
- Przecław - Ottendorf
- Rudziny - Reuthau
- Stara Jabłona - Alt Gabel
- Sucha Dolna - Nieder Zauche
- Zimna Brzeźnica - Kaltenbriesnitz

*ciekawostka, nie wymagam jej znajomości

Źródła rysunków:

1. krajobraz naturalny By Gabriel Wilk - Praca własna, CC BY-SA 4.0, <https://commons.wikimedia.org/w/index.php?curid=51849619>
2. krajobraz kulturowy By MIGORMCZ - Praca własna, CC BY-SA 4.0, <https://commons.wikimedia.org/w/index.php?curid=81165716>
3. krajobraz rolniczy By Hansueli Krapf - Praca własna, CC BY-SA 3.0, <https://commons.wikimedia.org/w/index.php?curid=7023916>
4. krajobraz miejski By Silar - Own work, CC BY-SA 3.0, <https://commons.wikimedia.org/w/index.php?curid=32562371>
5. krajobraz przemysłowy By Cezary Miłoś - Praca własna, CC BY-SA 4.0, <https://commons.wikimedia.org/w/index.php?curid=12428371>
6. wzniesienie podręcznik dla klasy 4 „Tajemnice przyrody” wydawnictwa Nowa Era s.141
7. dolina podręcznik dla klasy 4 „Tajemnice przyrody” wydawnictwa Nowa Era s.142